

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1363
Toplantı Tarihi/Sayısı : 22.8.2024/44
Karar Numarası : 2024/774
Başvuran : G. T.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Odunpazarı Kaymakamlığı (Eskişehir ... Koleji ... Anaokulu
... Şubesi)
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın kızının özel eğitim desteğine ihtiyacının olduğu belirtilerek okula kaydının yapılmamasının sağlık durumu temelinde ayrımcılık oluşturduğu iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Kızı K. T.'nin bebeklik döneminde ciddi bir kalp ameliyatı geçirdiğini, ameliyat sonrasında nöromotor gelişiminin yaşıtlarına göre biraz geriden devam ettiğini, bunun dışında herhangi bir sağlık sorununun olmadığını,

b. Kızının Eskişehir ... Koleji Anaokulu ... Şubesinde 2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılında eğitim gördüğünü, 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılında kayıt yaptırmak istediklerinde Müdür'ün kaydı yenilemeyeceğini belirttiğini, yenilememe gerekçesi olarak kızının özel eğitime ihtiyacının olduğunu ifade edildiğini,

c. Kızının özel eğitim desteğine ihtiyacının olmasının eğitim hakkına engel olmayacağını belirtmiştir.

3. Muhatap Kurumdan alınan yazılı görüşte özetle:

a. Okulun, 26/7/2014 tarihli ve 29072 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği ile 20/3/2012 tarihli 28239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak öğrenci kaydı aldığı,

b. Okulda öğretmenlerin sınıf içi gözlemleri sonucunda akranlarına göre yeterlilik bakımından önemli farklılıklar gösterdiği tespit edilen öğrencilerin velilerinin bilgilendirildiği ve tam teşekküllü bir sağlık kuruluşuna yönlendirmelerinin yapıldığı,

c. 2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılında K. T.'ye özel eğitim desteğinin verilmediği, özel eğitim desteğinin verilebilmesi için öğrencinin tanı almış ve bu tanıya göre Rehberlik Araştırma Merkezi (RAM) raporunun olması gerektiği, öğrencinin herhangi bir tanı ve raporunun bulunmadığı,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ç. Öğrencinin kaydının yenilenmemesi gibi bir durumun söz konusu olmadığı, aile kayıt yaptırmaya geldiğinde aileye öğrencinin etkinliklere dahil olmak için öğretmenin özel ilgisini beklediğinin belirtildiği, dönem sonunda velinin RAM'a yönlendirildiği,

d. Öğrencinin 30/9/2023 tarihi itibarıyla 74 aylık olduğu, 72 aylıktan büyük çocukların anaokulu kaydının sağlık raporu ve RAM raporu olmadan yapılamadığı, bu durumun veliye de açıklandığı, yasal olarak öğrencinin Okula alınmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

4. Muhatap Kurumun yazılı görüşü başvurana iletilmiş, başvuran süresi içerisinde yazılı görüşünü Kurumumuza sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin eşittir."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Ayrımcılık türleri*" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık."

8. 6701 sayılı Kanun'un "*Ayrımcılık yasağının kapsamı*" başlıklı 5'inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

"(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür."

9. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre: "Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

10. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. Kuruma başvuru, illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar aracılığıyla da yapılabilir. Başvuru hakkının etkin bir şekilde kullanılmasına hiçbir surette engel olunamaz. Başvurulardan herhangi bir ücret alınmaz.

(2) İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir."

11. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası şu şekildedir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda;

a) Kurumun görev alanına girip girmediği,

b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı,

c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı,

ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı,

d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği,

e) Belli bir konuyu içerip içermediği,

f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı, yönlerinden incelenir."

12. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön inceleme üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49'uncu maddesinin altıncı fıkrası şöyledir:

"(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir."

13. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesinin ikinci fıkrası şu şekildedir:

"(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK) amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken

tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

15. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

16. 6701 sayılı Kanun, Kurumun ayrımcılık yasağı ile ilgili sahip olduğu görev ve yetkilerin kapsamını düzenlemektedir. Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller, sayma suretiyle (numerus clausus) belirlenmiş olup bunların dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

17. Başvuru konusu olayda başvuran; kızı K. T.'nin bebeklik döneminde ciddi bir kalp ameliyatı geçirdiğini, ameliyat sonrasında nöromotor gelişiminin yaşlarına göre biraz geriden devam ettiğini, bunun dışında herhangi bir sağlık sorununun olmadığını, kızının Eskişehir ... Koleji Anaokulu ... Şubesinde 2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılında eğitim gördüğünü, 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılında yine kayıt yaptırmak istediklerinde Müdür'ün kaydı yenilemeyeceğini belirttiğini, yenilememe gerekçesi olarak kızının özel eğitime ihtiyacının olduğunu ifade edildiğini, kızının özel eğitim desteğine ihtiyacının olmasının eğitim hakkının kullanılmasına engel olamayacağını belirtmiştir. Muhatap Kurum ise yazılı görüşünde; Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği ile Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak öğrenci kaydı aldığını, öğrencinin 30/9/2023 tarihi itibarıyla 74 aylık olduğunu, 72 aylıktan büyük çocukların anaokulu kaydının sağlık raporu ve RAM raporu olmadan yapılamadığını, bu durumun veliye de açıklandığını ve yasal olarak öğrencinin Okula alınmasının mümkün olmadığını belirtmiştir.

18. Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "*Tanımlar*" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre; "*Anaokulu: Eylül ayı sonu itibarıyla 36-68 aylık çocukların eğitimi amacıyla açılan okulu, Ana sınıfı: Eylül ayı sonu itibarıyla 57-68 aylık çocukların eğitimi amacıyla ilköğretim bünyesinde açılan sınıfı*" ifade etmektedir. Aynı Yönetmelik'in "*Kayıt zamanı ve kayıt yaşı*" başlıklı 11'inci maddesinin beşinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri ile altıncı fıkrasının (a) ve (b) bentleri şu şekildedir:

"(...)

(5) Okul öncesi eğitim kurumlarında okula kayıt:

a) (**Değişik:RG-10/7/2019-30827**) Anaokulu, ana sınıfı ve uygulama sınıflarına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 57-68 aylık çocukların kaydı yapılır. Okulun kayıt alanında ikamet eden ve bir sonraki eğitim ve öğretim yılında ilköğretime başlayacak çocukların kaydı yapıldıktan sonra fiziki imkânları yeterli olan anaokulu ve uygulama sınıflarına 36-56 aylık, ana sınıflarına ise 45-56 aylık çocuklar da kaydedilebilir.

(...)

c) (**Değişik:RG-10/7/2019-30827**) İlkokula kaydı bir yıl ertelenen ve bir önceki yıl okul öncesi eğitim almamış olan 69-71 aylık çocuklara, okul öncesi eğitim kurumlarına kayıta öncelik tanınır.

(...)

(6) İlkokula kayıt:

a) **(Değişik:RG-10/7/2019-30827)** İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 69 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Ayrıca 66, 67 ve 68 aylık çocuklardan velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir.

b) **(Değişik:RG-10/7/2019-30827)** Okul müdürlükleri, yaşça kayıt hakkını elde eden çocuklardan 69, 70 ve 71 aylık olanları velisinin yazılı talebi bulunması halinde okul öncesi eğitime yönlendirir veya kayıtlarını bir yıl erteler.

(...)"

19. Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerinden; okul öncesi eğitim kurumlarına öncelikli olarak eylül ayı sonu itibarıyla 57-68 aylık çocukların kaydının, ilkokulların birinci sınıfına ise kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 69 ayını dolduran çocukların kaydının yapılacağı ve ayrıca okul müdürlüklerinin; yaşça kayıt hakkını elde eden çocuklardan 69, 70 ve 71 aylık olanları, velilerinin yazılı talebinin bulunması halinde okul öncesi eğitime yönlendirilebileceği veya kayıtlarını bir yıl erteleyebileceği anlaşılmıştır. Bu kapsamda 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı'nın "Milli Eğitim Bakanlığı 2023-2024 Eğitim ve Öğretim Yılı Çalışma Takvimi"ne göre 11/9/2023 tarihinde başladığı ve 14/6/2024 tarihinde sona erdiği, başvuranın sunduğu Gelişim Raporu'na göre 7/7/2017 tarihinde doğan kızının okula kayıt yaşının eylül ayının son günü olan 30/9/2023 tarihine göre hesaplanması gerektiği, 7/7/2017 tarihinden 30/9/2023 tarihine kadar "6 yıl, 2 ay, 23 gün" bulunduğu ve dolayısıyla başvuranın kızının Okula kayıt tarihi itibarıyla 74 ay, 23 günlük olması sebebiyle yasal olarak okul öncesi eğitim kurumlarına kaydının yapılamayacağı anlaşılmıştır.

20. 6701 sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık yasağı açısından bir inceleme yapabilmek için ayrımcılık yasağını ihlal ettiği ileri sürülen muamelenin ve/ya uygulamanın Mezkûr Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden birine veya birden fazlasına dayanılarak ortaya çıkmış olması gerekmektedir. Bu çerçevede başvuranın iddiasının 6701 sayılı Kanun kapsamında incelenebilmesi için ayrımcılık teşkil ettiğini ileri sürdüğü eylemler ile ayrımcılık temelleri arasında nedensellik bağının ortaya konulması gerekmektedir (TİHEK 2. Daire, B. No: 2023/2444, K. No: 2024/381, 18/4/2024, para. 19; TİHEK 2. Daire, B. No: 2023/2362, K. No: 2024/274, 5/3/2024, para. 20). Ancak başvuran, kızının maruz kaldığını iddia ettiği ayrımcı muameleyi, iddia ettiği sağlık durumu temelini ve ayrımcı muamele ile sağlık durumu temeli arasındaki nedensellik bağını ortaya koyamamıştır. Kurumumuzca yapılan inceleme neticesinde de; muhatap Kurumun işleminin mevzuata uygun olduğu, başvuranın kızına yönelik sağlık durumu temelinde ayrımcı bir muamelenin bulunmadığı, Okulun yazılı görüşüne karşı başvuranın Kurumumuza herhangi bir yazılı görüş sunmadığı ve çocuğun RAM raporunun da Kurumumuz ile Okul Müdürlüğüne sunulmadığı anlaşılmıştır.

21. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulacağı ve sonucunda Kurumun görev alanına girip girmediği yönünden inceleneceği, Yönetmelik'in 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında ise ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceği hüküm altına alınmıştır. Netice olarak, başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; yapılan inceleme ve araştırmada başvuranın ileri sürdüğü iddiaların herhangi bir ayrımcılık temeli ile nedensellik ilişkisinin tespit edilememesi nedeniyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul

edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĐUNA,

B. Kararın taraflara tebliĐine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

22/8/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
ye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
ye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
ye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĐLU
ye